

Куліш Софія

студентка гр. ОП 58м спец. 071 «Облік і оподаткування»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Шматковська Т.О. к.е.н.,
доцент кафедри обліку і аудиту

ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ФІЗИЧНИХ ОСІБ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Правильно налагоджена система оподаткування відіграє важливу роль в забезпеченні економічного розвитку країни. Вона є віддзеркаленням взаємин суспільства з державою, оскільки впливає на роботу підприємств, обороноздатності країни, соціально-культурного розвитку громадян, вирішення різного характеру соціальних проблем. У структурі податкової системи України, податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) є одним з основних бюджетоутворюючих податків, а група платників ПДФО є найбільш численною. У зв'язку з обраним курсом нашої держави щодо інтеграції до Європейського Союзу постало питання пошуку шляхів вдосконалення існуючої системи оподаткування доходів фізичних осіб з урахуванням досвіду зарубіжних країн.

Дослідженню питання оподаткування були присвячені праці багатьох українських вчених і науковців, зокрема, О. І. Кобилянської, І. Б. Мельника, М. І. Карліна, О. Ю. Швеця, Я. Ю. Бехметова та інших.

Податок на доходи фізичних осіб відноситься до загальнодержавних податків, що стягується з доходів фізичних осіб (громадян — резидентів) і нерезидентів, особливості сплати і адміністрування якого, передбачено Податковим кодексом України [1].

Попри численну кількість наукових праць і досліджень з приводу даного питання на сьогоднішній день ми маємо досить недосконалу систему оподаткування, зокрема й податком на доходи фізичних осіб. Про це свідчить високий рівень тінізації доходів, коли одні компанії зразково сплачують всі зарплатні податки, а інші всіляко оминають сплати, наприклад, реєструючи своїх найманих працівників ФОПами, а бо й взагалі не оформляючи.

Для з'ясування причини таких проблем сьогодні пропонуємо розглянути досвід зарубіжних держав.

Іноземні системи прямого оподаткування доходів фізичних осіб мають досить апробовану часом практику становлення та розвитку на базі глибокого усвідомлення кожним платником податку свого конституційного обов'язку – сплати податків. Значні соціальні видатки та постійна увага держави до платника податків поступово сформували свою податкову культуру, яка значно відрізняється від вітчизняних реалій. Також по іншому розуміється і сутність категорії «податок»: в Німеччині – це підтримка, яку громадяни надають державі; у Великобританії – це обов'язок перед державою; у США податок розуміється як «такса»; у Франції – як обов'язкова плата. Для нашої держави, як не прикро, розуміння даної фінансової категорії зводиться лише до примусового платежу [2].

На сьогоднішній день в Україні застосовується основна ставка ПДФО – 18 %, а також додаткові ставки – 9,0 %; 5,0 %; 0 %.

Українська система оподаткування надає платникам ПДФО три види пільг: не включення до складу загального місячного (річного) оподаткованого доходу окремих видів доходів; отримання податкової знижки; отримання податкової соціальної пільги (ПСП).

На мій погляд, в даному аспекті при розробленні податкових реформ варто звернутися до країн з високим рівнем розвитку. У Німеччині, наприклад, традиційно існує класова система оподаткування, де в основу розподілу платників на класи покладений їх соціально-громадянський статус. Всього налічується шість податкових класів (клас залежить не тільки від розміру заробітку, а ще й від сімейного стану, кількості дітей і навіть стану здоров'я): найбільші податки платять представники першого класу. Податок на прибуток є

прогресивним: його ставки починаються від 14 %, потім зростають до 42 % (для доходів вище 55 961 євро); нарешті, дуже високий рівень доходів (перевищує 265 327 євро) оподатковується на рівні 45 %. При цьому існує мінімальна ставка податку, яка становить 0%, для доходів, які не обкладається податком [3]. В Італії залежно від джерел надходжень всі доходи платників поділяють на п'ять груп. Доходи кожної з груп оподатковуються окремо, шкала ставок коливається від 23 до 43 %. В Іспанії податок розраховується за ставкою від 24 до 52 %, максимальна ставка застосовується, якщо дохід становить 300 тис. євро [4].

Враховуючи переважно низькі доходи українців, а також суттєвий показник від'їзду населення за кордон з метою пошуку заробітків, «кращого життя», дійсно важливо переглянути податкову політику:

- вирівняти податкове навантаження застосувавши класову систему оподаткування і прогресивні ставки податків, що покращить соціальне становище малозабезпечених верств населення;
- реформувати спрощену систему оподаткування так, щоб вона дійсно стала надбанням малого бізнесу;
- вдосконалити наразі діючу пільгову політику;
- підвищити податкову культуру громадян; здійснити заходи щодо зменшення тінізації доходів.

Проаналізувавши досвід іноземних держав, можна дійти висновку, що система оподаткування доходів фізичних осіб нашої держави в більшій мірі відповідає системам оподаткування країн ЄС, проте на практиці потребує покращення. Попри індивідуальність особливостей функціонування нашої держави, прозорість, зрозумілість, спрямованість, насамперед, на вирішення соціальних питань та економічну мотивацію підприємств і громадян є основними правилами податкової системи європейських країн, які нам варто перейняти.

Список використаних джерел

6. Податковий кодекс України: Кодекс України №2755 – VI від 02.12.2010р., остання редакція 20.10.2019. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Мельник І. Б. Зарубіжний досвід щодо оподаткування доходів фізичних осіб. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/240396.pdf>
8. Germany Rate of tax on personal income. . – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tradingeconomics.com/germany/personal-income-tax-rate>
9. Швець Ю. О., Бахметова Я. Ю. Оподаткування доходів фізичних осіб: проблеми та перспективи в Україні та ЄС. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. № 17.С. 771–775. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/155.pdf>

УДК 336.22

Марчук Надія

*студентка гр. ОА 71мз спец. 071 «Облік та оподаткування»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Шматковська Т. О. к.е.н,
доцент кафедри обліку і аудиту*

ОПОДАТКУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Важливим елементом формування фінансових відносин між державою і суб'єктами господарювання є система оподаткування. Вона також являє собою важливий елемент державного впливу на діяльність суб'єктів господарювання, від ефективності функціонування якої залежить продуктивність чи деструктивність соціально-економічних